

3. Загребельний П. А. Неложними устами: статті, есе, нариси. Київ, 1981. 479 с.
4. Загребельний П. А. Диво. [Електронний ресурс]. URL: royallib.com
5. Корнієнко С. І. Стилiстична багатобарвність старослов'янізмів у різних жанрах художньої літератури. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2010. Вип. XXIII. С. 556–564.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-281-7-11>

Гутарук Н.

*старший викладач кафедри філософії та суспільно-гуманітарних наук,
КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти» Запорізької обласної ради*

Беніковський М.

*доктор філософії, завідувач відділу суспільних наук,
Білінгвальна гімназія, м. Жиліна, Словаччина*

ЦИФРОВІ ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ ETWINNING «ЛЮСТРОВАНА КНИГА НАРОДНИХ ПІСЕНЬ»

Пандемія суттєво змінила систему освіти як в Україні, так і в інших країнах світу. Змішаний формат навчання та сучасні технології значно розширили можливості освітян в контексті створення індивідуальної освітньої траєкторії для кожного із здобувачів освіти. Важливу роль в цьому процесі відіграла й англійська мова, яка стала певним дієвим інструментом, що сприяла створенню зв'язків взаєморозуміння та взаємодії між представниками різних лінгвоетноспільнот та відкрила доступ до багатьох навчальних матеріалів. Вільний доступ до лекцій та практичних занять англійською мовою виступив надзвичайно потужним мотиваційним фактором до опанування іноземної мови. В свою чергу, це спровокувало необхідність формування у студентів здатності бути і учасниками ефективної міжкультурної комунікації, тобто фактично використовувати іноземну мову для як для здобуття певної інформації, так і для формування т.з «м'яких навичок».

В умовах глобалізації тема міжкультурної комунікації взагалі, та її окремі аспекти привертає увагу великої кількості вітчизняних та

зарубіжних науковців. Зокрема, структура та зміст комунікативної компетентності розкрита у працях Ф. Епперта, Р. Джонсона та В. Штраусса та ін. Процес міжкультурного спілкування провокує суттєве переосмислення змісту навчання іноземної мови. Як слушно зазначає Н. Гальскова, для здійснення міжкультурного спілкування учні повинні опанувати такі вміння як: «...вживати іноземну мову (в усіх її проявах) у автентичних ситуаціях міжкультурного спілкування (процес формування умінь і навичок); пояснювати і засвоювати (на певному рівні) інший спосіб життя/ поведінки (процеси пізнання); розширювати індивідуальну картину світу за рахунок залучення до мовної картини світу носіїв мови, що вивчається (процеси розвитку) [2, с. 4]. Найбільш повно ці вміння реалізуються в процесі міжнародної проектної діяльності, що стає можливою в тому числі і завдяки платформі eTwinning.

Навчальна програма eTwinning, ініційована Європейським союзом 2013 р, наразі охоплює тисячі освітян із різних країн, що мають можливість співпрацювати на єдиній платформі (European School Education Platform) з метою реалізації спільних проектів, обміну досвідом та створення безпечного інклюзивного середовища. Унікальною особливістю цієї програми є доступ до розроблених фахівцями із різних країн т.з. 'project kits' – «проектних заготовок», методичних рекомендацій та практичних прикладів вже реалізованих успішних проектів, що надихають навіть освітян без досвіду долучитися до процесу міжкультурної комунікації.

Проект «Ілюстрована книга народних пісень», що реалізовувався учнями української та словацької шкіл на закритій платформі Twin Space, протягом березня-травня 2022 р. співпав із початком активних воєнних дій в Україні. Якщо спочатку, на етапі планування акцент був зроблений на розвиток креативності та вдосконалення навичок культурної дипломатії (учням потрібно було обрати шість пісень українською та словацькою мовами; дослідити їх, слідуючи створеному разом алгоритму; створити ілюстрації до кожної із пісень, відтворивши, або переосмисливши культурні коди), то в процесі втілення акцент був суттєво зміщений на розвиток навичок критичного мислення та медіаграмотності. Причиною такої зміни була не тільки високий рівень емоційної інтегрованості учасників у події, що відбуваються в Україні, а й необхідність правильного тлумачення автентичних метафор, символів та культурних кодів, представлених у народних піснях.

В процесі спільної дослідницької роботи учасники мали змогу пересвідчитися, що українська та словацька культури мають дуже багато спільного, проте вони не ідентичні, тож створення ілюстрації до народної пісні має ґрунтуватися на глибинному дослідженні, а не

поверхневих образах та сюжетній лінії. Щоб досягти належного тлумачення та розуміння кожної із пісень, учні проводили міні-дослідження на текстовому рівні, залучаючи к критичну літературу так і твори мистецтва тогочася та музичний супровід. Актуалізація народної пісні відбувалася також у формі аналізу та узагальнення інформації в медіа світі. Учні досягли абстрактних моделей мислення через творчу фазу роботи над ілюстраціями, оскільки їм обов'язково потрібна була вигадана ідея для створення ліній, кольорів, композицій чи форм.

Цікавим є той факт, що на відміну від проєктів, що реалізовувалися в часи до пандемії, «Ілюстрована книга народних пісень» є репрезентацією того, що цифрові форми реалізації міжкультурної комунікації були вибрані виключно учнями. Це сприяло не тільки досягненню безпосередніх цілей проєкту, а ще й підсиленню виховного впливу цифрового простору на учнів. Результати соціологічного опитування, проведеного серед учасників після завершення проєкту, демонструють той факт, що соціалізуючий вплив спровокував і подальшу продуктивну участь у житті громади. Учасники відзначили що проєкт сприяв розвитку впевненості та якості взаємодії у цифровому світі. Спільна робота в міжнародних командах виробила вміння почути та сприймати критику, дати певний зворотній зв'язок, що залишає простір для росту. Активна взаємодія та атмосфера доброзичливості підсилило корисні звички учнів: вміння зробити вибір на нести за нього відповідальність, надавати позитивний зворотній зв'язок та здійснювати взаємопідтримку на різних етапах співпраці. Підсумовуючи, варто зазначити, що самим цінним досягненням на думку учнів було формування уміння знаходити спільну мову зі своїми ровесниками із інших країн та не відчувати при цьому цивілізаційних, соціальних, мовних чи культурних бар'єрів, а навпаки, бути культурними дипломатами, що сприяють промоції культурних цінностей та національної ідентичності.

Список використаних джерел:

1. Воронова Н. С., Гаврілова Л. Г. Цифрова культура як феномен сучасного інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. праць, 2017. Вип. 48. С. 5–18.
2. Гальскова Н. Д. Межкультурное обучение: проблема целей и содержания обучения иностранным языкам. Иностранные языки в школе. 2004. No 1. С. 3-8.